

EGALITATEA DE GEN CONTEAZĂ

Analiza din perspectiva egalității de gen a materialelor didactice elaborate în cadrul proiectului „Reconceptualizarea Orientării profesionale și consilierii în carieră” (REVOCC)

Alexei Buzu

Proiect supus dezbaterilor

Chișinău, 2017

CUPRINS:

I.SUMAR EXECUTIV.....	3
II.METODOLOGIE.....	4
III. ANALIZA INEGALITĂȚILOR DE GEN RELEVANTE PROCESULUI DE ORIENTĂRE PROFESIONALĂ ȘI CONSILIERE ÎN CARIERĂ.....	6
3.1. Performanța Academică.....	6
3.2. Opțiunile de carieră.....	7
IV. REZULTATELE ANALIZEI.....	9
4.1 Clasa V-a	9
4.2. Clasa VI-a	10
4.3. Clasa a VII-a	11
4.4. Clasa a VIII-a	11
4.5. Clasa a IX-a.....	12
4.6. Clasa a X-a.....	13
4.7. Clasa a XI-a.....	13
4.8 Clasa a XII-a.....	14
4.9. Școala profesională, ciclul post secundar.....	14
V. CONCLUZII.....	15
VI. RECOMANDĂRI	16
VI. BIBLIOGRAFIE.....	17

I.SUMAR EXECUTIV

Context. Proiectul REVOCC are drept scop să contribuie la adaptarea sistemului de educație din Moldova la necesitățile și cerințele pieții muncii, în special prin sporirea calității Orientării Profesionale și Consilierii în Carieră din cadrul școlii (ciclul secundar) și din cadrul ANOFM (la nivelul extracurricular). Grupul țintă al proiectului îl constituie 115 învățători și alți specialiști în educație din cadrul ANOFM și Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Descrierea sarcinii. Proiectul urmărește să ofere elevilor și studenților acces la servicii de orientare profesională și servicii de consiliere în carieră într-un mod echitabil din perspectiva egalității de gen pentru a sprijini integrarea lor socială și economică sau tranziția lor cu succes la nivelul superior de învățământ. În acest context, CEDA a angajat un consultant național în domeniul egalității de gen pentru a evalua contribuția proiectului în ceea ce privește egalitatea între femei și bărbați, în special pentru a realiza expertiza de gen a tuturor materialelor VOCC elaborate și aplicate de CEDA în cadrul programului REVOCC.

Constatările din cadrul acestei analize sunt bazate în mare parte prin compararea nivelului de relevanță de gen a materialelor VOCC și nivelul în care materialele integrează dimensiunea egalității de gen. În acest sens, fiecare lecție din fiecare manual pentru fiecare clasă va fi evaluată prin intermediul unui punctaj (pentru relevanța de gen și nivelul de integrare a dimensiunii egalității de gen). În contextul acestei evaluări, pentru echipa REVOCC, decalajul dintre relevanța și integrarea dimensiunii egalității de gen de peste 1 (un) punct semnifică o oportunitate de a aborda mult mai comprehensiv aspectele ce țin de egalitatea de gen.

Orientarea profesională și consilierea în carieră reprezintă un subiect relevant pentru dimensiunea egalității de gen. În baza datelor disponibile, evaluarea a constatat diferențe semnificative de gen în performanța academică, timpul petrecut în lectură / studiu, opțiunile de carieră de carieră. Aceste inegalități de gen indică o nevoie clară a unei abordări sensibile la dimensiunea de gen în procesul orientării profesionale și a consilierii în carieră, inclusiv nevoie de a dezvolta și utiliza materialele didactice sensibile la gen.

Evaluarea a constatat că materialele VOCC sunt sensibile la dimensiunea egalității de gen. Scorul mediu pentru relevanța de gen pentru toate materialele VOCC este 2,5 (din 4), iar scorul mediu pentru integrarea dimensiunii de gen este 2,3, diferența de gen (diferența dintre relevanța și nivelul de integrare de gen) nu este atât de semnificativă. Materialele VOCC iau o abordare foarte individuală centrată pe nevoia de a ajuta elevii să-și evalueze critic deciziile privind cariera. Această abordare va ajuta atât profesorii, cât și elevii să conteste orice roluri și stereotipuri tradiționale de gen.

II.METODOLOGIE

Evaluarea egalității de gen presupune două etape de bază. La început, trebuie identificate toate inegalitățile de gen relevante în sectorul sau domeniului în cauză. Acest lucru va contribui la o înțelegere generală a modului în care bărbații și femeile (băieții și fetele), sunt afectați în mod diferit în cazul nostru – modul în care băieții și fetele optează pentru anumite profesii. Cu cât inegalitățile de gen sunt mai semnificative într-un domeniu sau sector, cu atât mai mult trebuie să ne preocupăm de integrarea dimensiunii egalității de gen.

Relevanța de gen	Integrarea dimensiunii de gen
<ul style="list-style-type: none"> •Indică cât de mult ar trebui să ne pese de inegalitatea de gen în efortul pe care îl depunem. •Se bazează pe nivelurile inegalității de gen din acest sector. 	<ul style="list-style-type: none"> •Indică nivelul efortului, resursele și atenția deosebită pe care trebuie să le investim pentru a aborda inegalitățile de gen. •Ar trebui să fie proporțională cu inegalitățile de gen din acest sector (relevanța gender).

Relevanța de gen poate fi apreciată în baza unui punctaj. Tabelul de mai jos descrie criteriile prin care relevanța de gen este apreciată de la 0 (zero) - cel mai mic nivel de relevanță la 4 (patru) - cel mai înalt nivel de relevanță. Relevanța egalității va fi determinată utilizând conceptul de diferențe de gen care reprezintă diferența dintre valorile medii ale indicatorilor pentru bărbați și femei relevanți pentru rezultatele programului. În cazul materialelor VOCCG, relevanța de gen va fi evaluată pe baza temelor fiecărei lecții din manualele VOCCG.

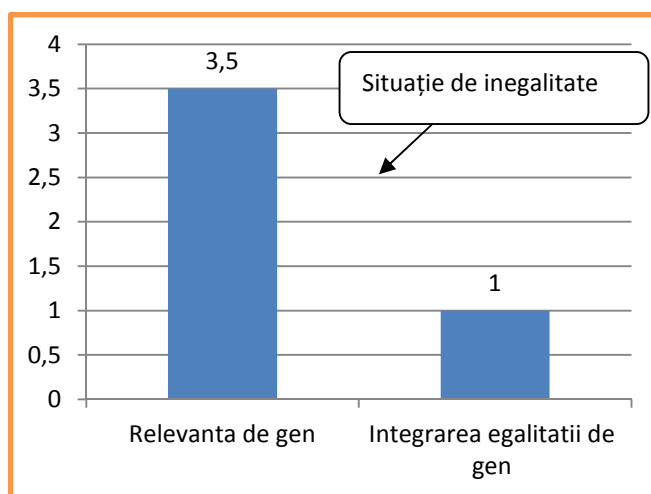
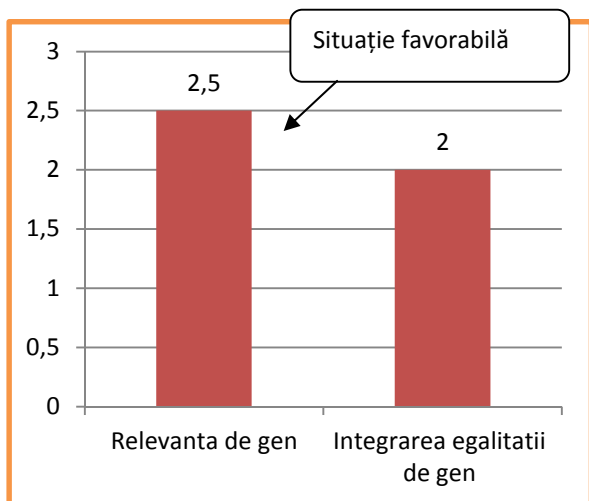
Inegalitățile de gen	Relevanța de gen	Punctajul pentru relevanța de gen
0%	Nu este relevant	0
1 – 4%	Relevanță slabă	0,5 - 1
5 – 9%	Relevant	1 - 2
10 – 19%	Relevanță semnificativă	2 -3
20% +	Relevanță sporită	3 - 4

Gradul de integrare a nivelului de gen este măsurat utilizând un cadru de apreciere similar. Conținutul fiecărei lecții va fi evaluat și punctat utilizând criteriile descris în tabelul de mai jos.

Nivelul de integrare a dimensiunii de gen	Descriere	Punctaj
Nivelul 1: Inegalitate de gen	<ul style="list-style-type: none"> • Perpetuează inegalitatea de gen prin consolidarea normelor, a rolurilor și a relațiilor inegale dintre sexe. • Privilegiază bărbați asupra femeilor (sau invers) • Deseori duce la faptul că unul din sexe care se bucură de mai multe drepturi sau oportunități decât celălalt. 	0
Nivelul 2: Ignoră	<ul style="list-style-type: none"> • Ignoră normele, rolurile și relațiile de gen • De foarte multe ori consolidează discriminarea de gen prin 	

dimensiunea egalității de gen	omisiune; <ul style="list-style-type: none"> • Ignoră diferențele în ceea ce privește oportunitățile și alocarea resurselor pentru femei și bărbați; • Deseori este construit pe baza principiului "echitabil", tratându-i pe toți la fel. 	0,5 - 1
Nivelul 3: Sensibil la dimensiunea de gen	<ul style="list-style-type: none"> • Consideră normele, rolurile și relațiile de gen; • Are o abordare foarte individuală în evaluarea nevoilor, aptitudinilor și capacităților; • Soluționează într-o oarecare măsură inegalitatea generată de norme, roluri sau relații inegale; • Indică gradul de conștientizare a genului, deși adesea nu se dezvoltă o abordare sistematică de remediere. 	1 - 2
Nivelul 4: Abordare specifică de gen	<ul style="list-style-type: none"> • Consideră normele de gen, rolurile și relațiile dintre femei și bărbați și modul în care acestea afectează accesul și controlul asupra oportunităților; • Consideră nevoile specifice ale femeilor și bărbaților; • Abordează în mod intenționat un anumit grup de femei sau bărbați pentru a atinge anumite obiective de politică sau program sau pentru a remedia inegalitățile de gen. 	2 - 3
Nivelul 5: Abordare transformativă de gen	<ul style="list-style-type: none"> • Consideră normele, rolurile și relațiile de gen pentru femei și bărbați și că acestea afectează accesul la resurse și oportunități și controlul acestora; • Consideră nevoile specifice ale femeilor și bărbaților; • Abordează cauzele inechităților bazate pe gen într-un mod sistematic; • Include modalități de a transforma normele, rolurile și relațiile de natură dăunătoare într-un mod consistent și sistematic; • Presupune un obiectiv clar de a promova egalitatea de gen. 	3-4

Acest raport își va baza evaluarea prin a compara decalajului dintre relevanța de gen și scorul de integrare a dimensiunii de gen. Un punctaj pentru fiecare lecție din fiecare manual pentru fiecare clasă va fi calculat în baza criteriilor descrise mai sus. Decalajul de gen va fi calculat ținând cont de acest punctaj. În contextul acestei evaluări, echipa de autori a materialelor ar trebui să abordeze un decalaj dintre relevanța și punctajul de integrare a dimensiunii de gen care este mai mare de 1 (unu) punct. Figurile prezentate mai jos ilustrează abordarea de bază în evaluarea egalității de gen a materialelor VOCCG.

III. ANALIZA INEGALITĂȚILOR DE GEN RELEVANTE PROCESULUI DE ORIENTĂRE PROFESIONALĂ ȘI CONSILIERE ÎN CARIERĂ

3.1. Performanța Academică

În general, fetele înregistrează performanță academică mai bună în comparație cu băieții. Fetele tind să aibă, în medie, scoruri mai bune ale testelor pe toate subiectele cheie, de la lectură la matematică și științe. Acest lucru este confirmat atât de evaluarea națională în rândul elevilor din clasa a IX-a (vezi figura 1), cât și de scorul PISA al OCDE. În evaluarea PISA din 2015, scorul mediu pentru fete a fost de 431, iar scorul pentru băieți a fost de 425, în evaluarea PISA din 2009 scorul diferențelor de gen a fost mai semnificativ.

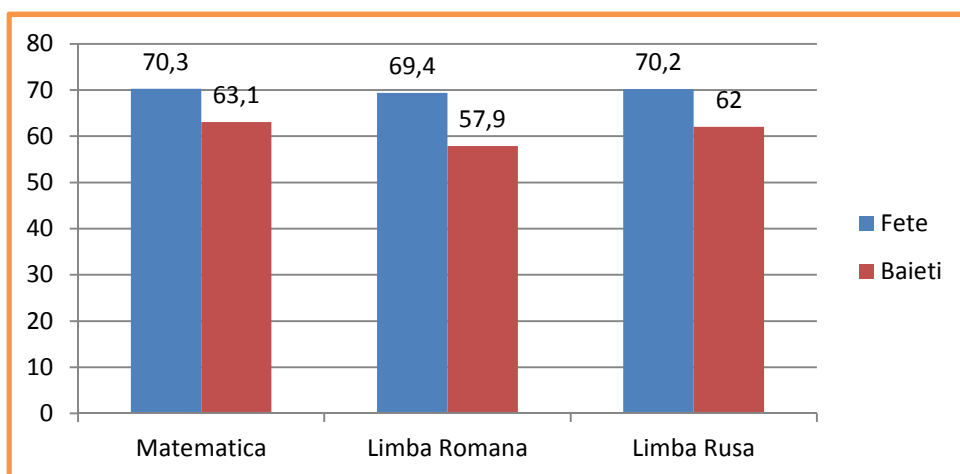

Figura 1: Punctajul mediu pentru fetele și băieții din clasa IX-a.

Sursa: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Se pare că diferențele de gen în testele academice cresc odată cu vârsta. Diferențele de gen în clasa a IX-a sunt mai mari comparativ cu diferențele de gen din clasa a IV-a (în ambele cazuri, fetele au o performanță medie mai bună). Aceasta indică asupra *socializării genurilor* în școală, prin care diferențele de gen devin mai semnificative. Aceasta înseamnă că diferențele de gen în performanța academică nu sunt explicate prin factori obiectivi, ci, mai degrabă, prin faptul că băieții și fetele din perioada școlară învață anumite roluri și comportamente de gen, care se accentuează odată cu vârsta.

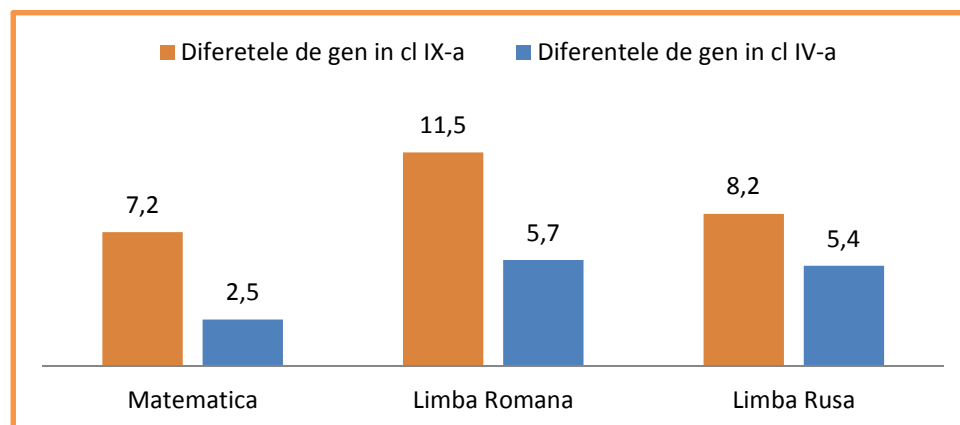

Figura 2: Diferențele de gen în punctajul pentru fete și băieți în clasele a IX-a și IV-a

Sursa: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Fetele petrec mai mult timp studiind în comparație cu băieții. O parte semnificativă a diferenței de gen în performanța academică poate fi explicată prin faptul că fetele petrec mai mult timp pentru studii - o trăsătură comportamentală care este determinată foarte mult de rolurile tradiționale de gen. Conform unei evaluări din partea Ministerului Educației, 35% dintre fetele din clasa a IX-a petrec mai mult de 2 ore pe zi studiind, comparativ cu 13% dintre băieții din clasa IX-a. Aceeași evaluare a arătat că 31% dintre băieții nu citesc zilnic deloc, comparativ cu 10,2% dintre fete. Aproximativ 32,8% dintre fete petrec între 1-2 ore pe zi pentru lectură, comparativ cu 14,7% dintre băieți. Interesant este faptul că în clasa a IV-a atât fetele cât și băieții menționează că le place lectură (80,8% dintre fete și 61,3% din băieți) în clasa a IX-a, ponderea băieților cărora le place lectura se reduce la 37,6% în timp ce ponderea fetelor cărora le place lectura rămâne neschimbată. Această constatare este relevantă deoarece o parte semnificativă a modulelor de orientare profesională și de consiliere în carieră se bazează pe lectura și studiul individual.

3.2. Opțiunile de carieră

Rolurile tradiționale de gen, influențează semnificativ modul în care băieții și fetele optează pentru parcursul profesional. Un sondaj al Biroului Național de Statistică¹ a încercat să identifice principalele obiective de viață a tinerilor cu vârsta de 15-30 de ani. Răspunsul la această întrebare sunt prezentate în graficul de mai jos. Se poate observa cu ușurință că viitoarele obiective de viață sunt modelate prin prisma rolurilor tradiționale de gen. Băieții tind să se concentreze în mod egal asupra unei cariere de succes, asupra întemeierii unei familii și a face bani, în timp ce fetele se concentrează în mod covârșitor asupra creării unei familii. Această constatare este importantă pentru a fi luată în considerare atunci când elevilor li se cere să utilizeze diferite criterii pentru a decide asupra opțiunilor de carieră.

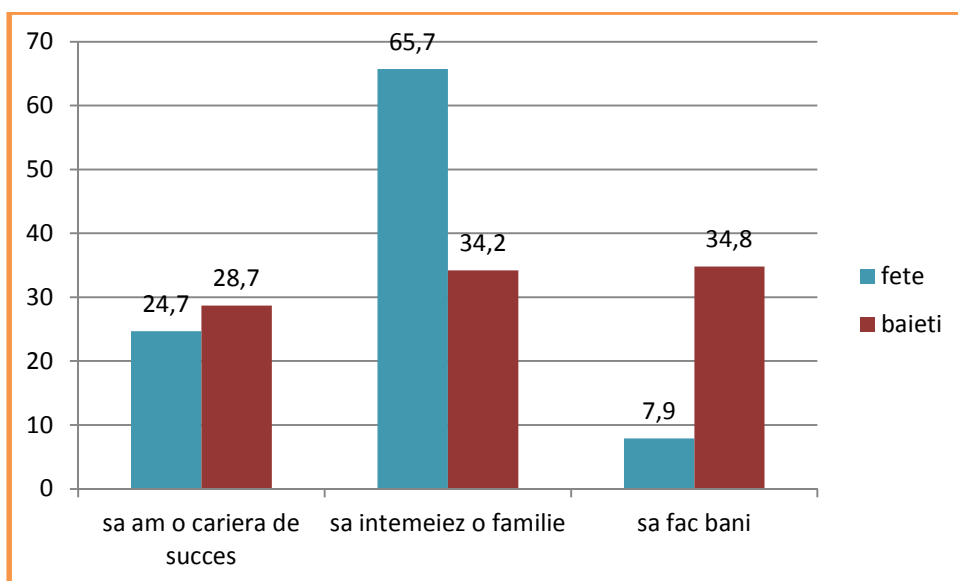

Figura 3: Obiectivele de viață ale fetelor și băieților (15-30 ani)

Sursa: Biroul Național de Statistică

Învățământul profesional (în colegii) este la fel de popular ca și educația generală în rândul băieților, iar învățământul universitar este popular printre fete. Studiul Băncii Mondiale² a constatat că 36% dintre studenți ar prefera educația profesională, cu o diferență clară între sexe: în timp ce 43% dintre elevii de clasa a IX-a sunt interesați de educația profesională, doar 30% dintre femeii sunt. Din studenții liceului (clasa a XII-a), aproape jumătate (42% dintre bărbați și 49% dintre femeii) doresc

¹ Tranziția de la școală la muncă, BNS, 2014

² De la aspirații la ocupații : rolul informației în deciziile privind educația și piața muncii în Moldova

să continue studiile la o universitate din Moldova. Mai multe fete doresc să-și continue studiile comparativ cu băieții. Acest lucru a fost cel mai evident pentru studenții din ultimul an de studii universitare, 48% dintre fete și doar 28% dintre băieții și-au exprimat intenția de a continua studiile.

Opțiunile pentru carieră a elevilor din gimnaziu este explicată parțial de performanța academică a acestora. Elevii cu o performanță mai mică la matematică și limba română tind să aleagă să opteze pentru sectoare cu calificare redusă (agricultură, construcție) și intenționează să obțină mai puțină educație după gimnaziu (figura 5). Datele disponibile privind performanțele academice arată că elevii din zonele urbane și fetele în general, depășesc în mod constant elevii din mediul rural și băieții în general. Segregarea pe piața muncii și inegalitatea încep din sistemul de învățământ.

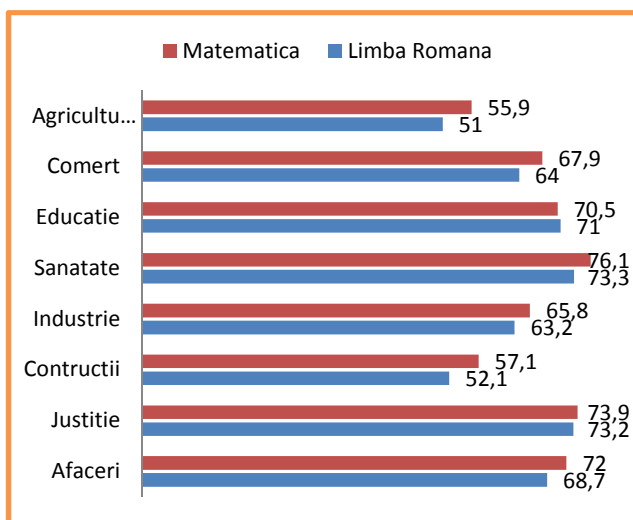

Figura 4: Performanța și opțiunea de carieră a elevilor
Sursa: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

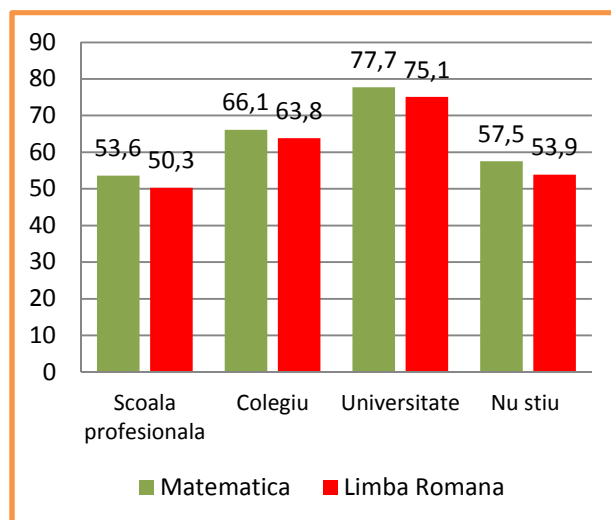

Figura 5: Performanța și opțiunea de a studii
Sursa: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Opțiunile pentru muncă a tinerilor inactivi sunt determinate de genul acestora. Fetele sunt mai dispuse comparativ cu băieții să se angajeze pe poziții de înaltă calificare (manageri și profesioniști). Diferența de intenție este mai importantă pentru tinerii din mediul rural / urban atunci când este vorba de preferința pentru aceste tipuri de locuri de muncă. Tinerii din zonele rurale vor opta mai degrabă pentru un loc de muncă mai puțin calificat (muncitori calificați în întreprinderi industriale) comparativ cu tinerii din zonele urbane. Fetele mai degrabă vor opta pentru domeniul serviciilor iar băieții vor opta pentru sectorul industriilor.

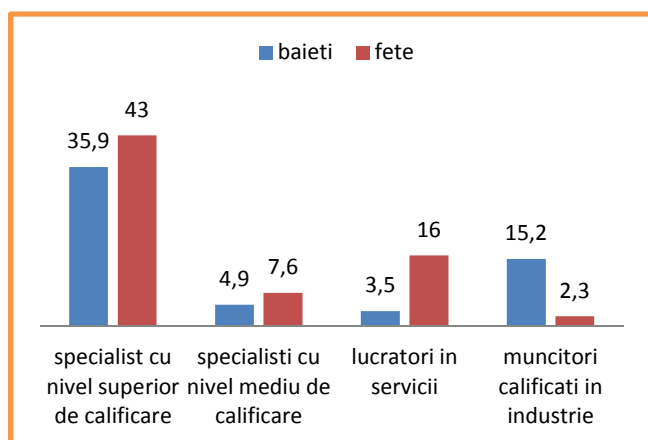

Figura 6: Opțiunile de carieră băieți/fete
Sursa: Biroul Național de Statistică

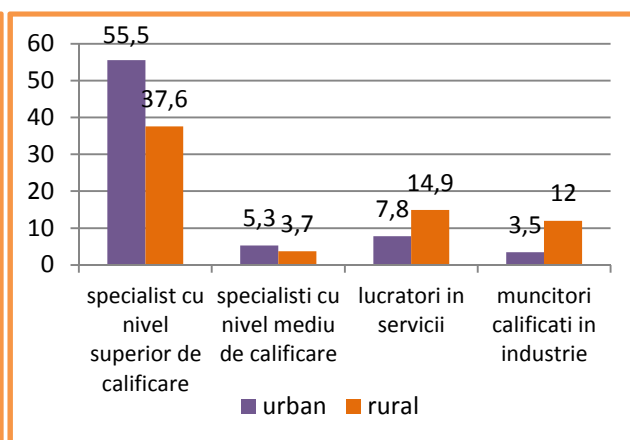

Figura 7: Opțiunile de carieră urban/rural
Sursa: Biroul Național de Statistică

IV. REZULTATELE ANALIZEI

4.1 Clasa V-a

Materialele pentru profesori și studenți abordează, în linii mari, principalele aspecte de gen legate de formarea profesională și dezvoltarea carierei. În baza metodologiei de evaluare, relevanța de gen a tuturor celor opt lecții a fost apreciată cu o medie de 2,7 puncte de la maximum 4 puncte, iar nivelul integrării dimensiunii egalității de gen în cadrul materialelor pentru această clasă, au fost apreciate cu o medie de 2,4. Întrucât nu există un decalaj semnificativ între relevanța de gen și abordarea integratoare a dimensiunii de gen, evaluarea concluzionează că materialele lecțiilor din clasa a V-a sunt sensibile la dimensiunea de gen. Punctajul pentru toate lecțiile este prezentat în figura de mai jos.

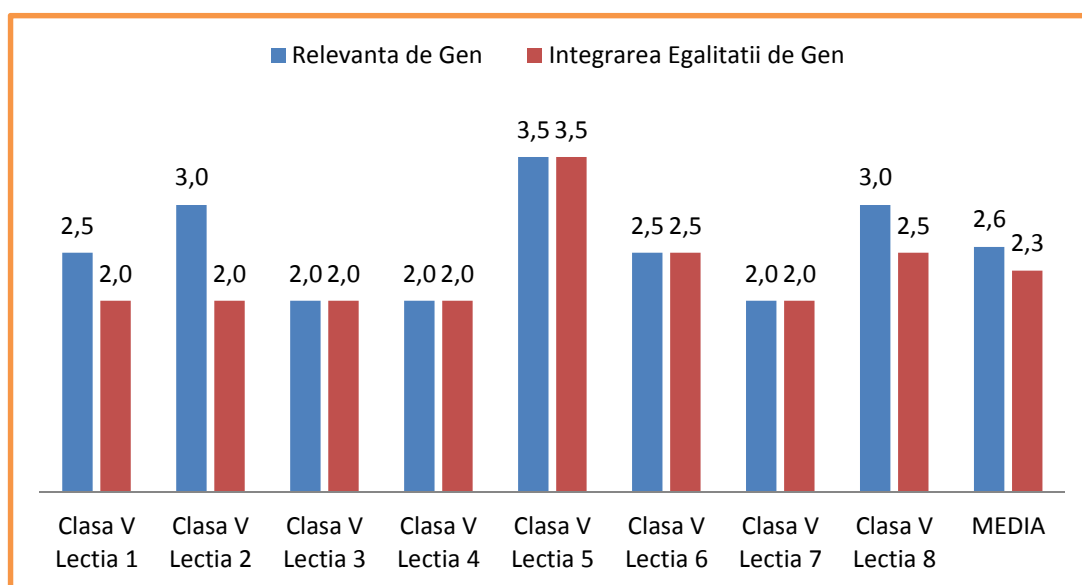

Figura 8: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa V-a.

Cea de-a cincea lecție din curriculum este cea mai relevantă din perspectiva de gen, abordarea autorilor a fost pe măsură. Scopul acestei lecții este de a ajuta băieții și fetele să reflecte în mod critic asupra profesiei lor de vis. Așa cum arată datele prezentate în prima parte a analizei, opțiunile de carieră sunt influențate foarte mult de rolurile tradiționale de gen. Planul de lecție permite elevilor și profesorilor să abordeze și să dezbată critic acest subiect și nimeni existența profesiilor considerate tradiționale masculine și feminine.

Două planuri de lecții și materiale pot fi consolidate din perspectiva egalității de gen. Acestea se referă la a doua și a opta lecție. Subiectele acestor lecții sunt relevante din perspectiva egalității de gen, deoarece se referă la teme care abordează aspectele legate de inegalitatea de gen pe piața forței de muncă și divizarea rolurilor de gen în munca casnică. Aceste aspecte sunt analizate în tabelul de mai jos.

Lecția	Relevanța de gen	Modalități de a aborda perspective egalității de gen:
Lecția 2: Familia mea și munca	Relevant Munca casnică are o diviziune de gen destul de pronunțată.	Este important ca elevii să înțeleagă modul în care rolurile de gen influențează distribuția muncii în gospodărie. Unul dintre mesajele cheie pentru această lecție este importanța implicării băieților în muncă de

		îngrijire (având grijă de frații/surorile lor, pregătirea bucatelor, spălatul veselei, etc.).
Lecția 8: Primul meu proiect de carieră	Relevant Deciziile cu privire la carieră sunt influențate de percepțiile și rolurile tradiționale de gen.	Profesorul poate evalua critic proiectele elaborate de studenți pentru ai ajuta să înțeleagă că toate profesiile sunt deschise atât pentru băieți, cât și pentru fete.

4.2. Clasa VI-a

Punctajul pentru integrarea dimensiunii de gen este proporțional cu punctajul pentru relevanța de gen. Scorul mediu pentru relevanța de gen a fost de 2,4 și punctajul mediu pentru integrarea dimensiunii egalității de gen este de 2,3. Punctajul pentru integrarea dimensiunii de gen este atribuit în mare parte abordării extrem de individuale în majoritatea planurilor și materialelor de lecții. Băieții și fetele sunt încurajați să gândească critic și să-și evalueze punctele forte și cele slabe pentru a face o decizie cât mai conștientă în ceea ce privește cariera lor.

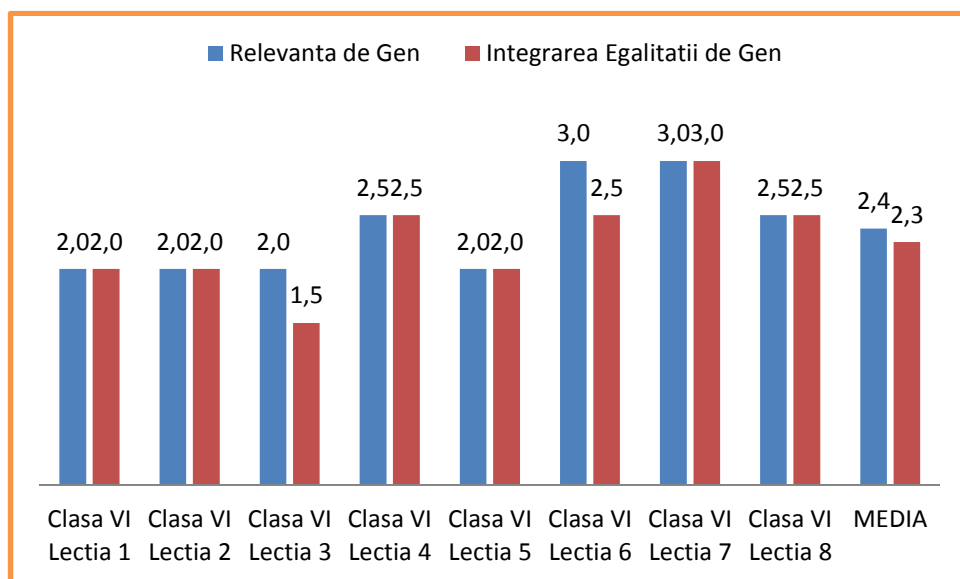

Figura 9: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa VI-a.

Limajul de gen în descrierea profesiilor nu a fost pe deplin utilizat. Ca regulă generală, este recomandat ca, în descrierea și listarea profesiilor, acestea să fie prezentate în variantele feminine și masculine. O opțiune mai puțin favorabilă ar fi să prezinte toate profesiile sub formă masculină, dar cu precizarea că aceste profesii sunt destinate atât băieților, cât și fetelor. Opțiunea cea mai puțin favorabilă este de a prezenta anumite profesii în forma lor feminină și alte profesii în forma lor masculină. În materialele care se referă la a treia lecție, autori folosesc atât forme masculine / feminine ale profesiei într-un caz, cât și versiuni masculine pentru ceilalți. Totodată, este important de menționat că autorii nu au optat pentru forme masculine sau feminine pentru profesiile tradițional feminine sau masculine.

Având în vedere abordarea foarte individuală, rolul profesorului este crucial în ceea ce privește asigurarea unei abordări non discriminatorii. Profesorii ar trebui să primească materiale și suport cu

privire la modul în care elevii ar putea reflecta în mod critic despre capacitățile lor și opțiunile de carieră. O modalitate utilă de a face acest lucru este de a prezenta elevilor bărați și femei care lucrează în sectoare netradiționale.

4.3. Clasa a VII-a

Abordarea generală pentru clasa a șaptea este evaluată ca fiind una sensibilă la dimensiunea egalității de gen. În centrul abordării REVOCC este încurajarea atât a fetelor, cât și a băieților să se reflecte critic asupra opțiunilor lor profesionale, să înțeleagă factorii externi care influențează opțiunile de carieră (lecția numărul 5) și să evalueze diferitele compromisuri care apar în mod firesc în procesul de planificarea carierei.

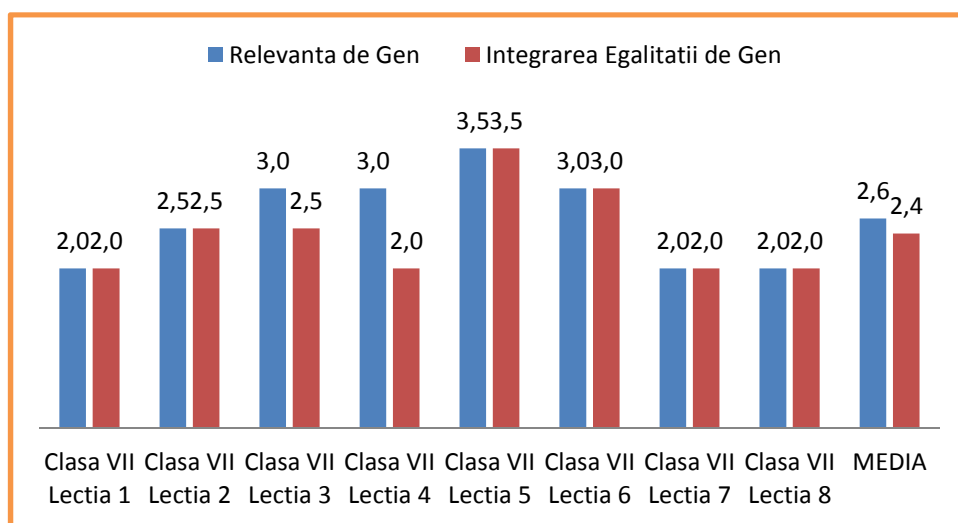

Figura 10: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa VII-a.

Este încurajată și apreciată utilizarea ambelor sexe în prezentarea modelelor de succes în alegerea unei cariere. Un exemplu pozitiv este cazul lecției numărul șase, unde elevilor le sunt prezentate atât femei cât și bărați care au reușit în carieră. Ar fi de recomandat ca profesorii să încurajeze studenților să studieze / să intervieveze bărați și femei care activează în medii netradiționale.

4.4. Clasa a VIII-a

Abordarea generală este evaluată ca fiind sensibilă la dimensiunea egalității de gen. Și în acest caz observăm aceeași abordare din clasele anterioare, și anume o abordare care îi ajută pe fiecare băiat și fată să își analizeze propriile capacități și trăsături personale în luarea deciziei privind cariera.

Folosirea diferitelor teste de personalitate și de capacitate este o abordare bună pentru a încuraja studenții să decidă asupra opțiunilor de carieră într-un mod lipsit de prejucii de gen. Utilizarea testelor (de personalitate, psihologice, analitice) este o modalitate prin care elevii au șansa să se descopere și să găsească motive solide privind modul lor individual de planificare a carierei. Profesorii sunt încurajați să analizeze orice tipaje de gen în modul în care băieții și fetele optează pentru trăsături personale în raport cu anumite profesii. Dacă există astfel de tendințe, acestea ar trebui dezbătute în mod critic, pentru a ajuta elevii și băieții să fie mai conștienți de ele.

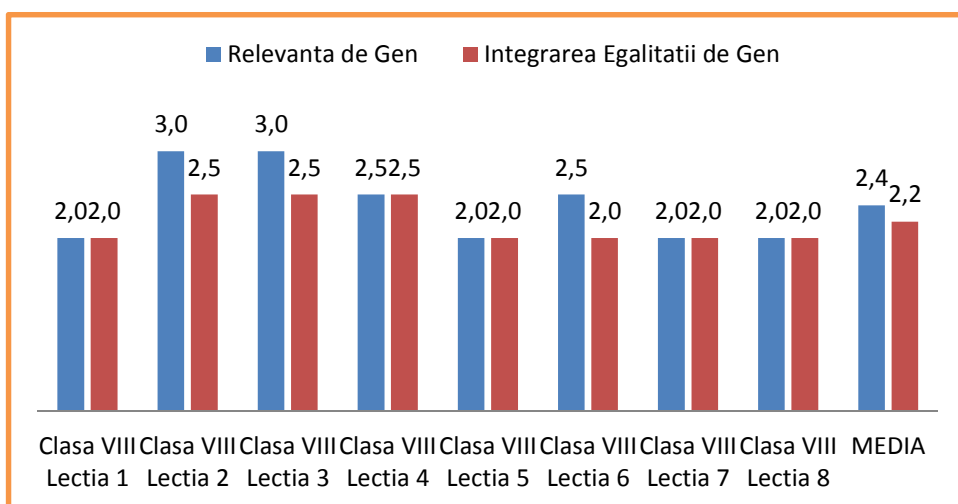

Figura 11: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa VIII-a.

4.5. Clasa a IX-a

Abordarea generală este sensibilă la dimensiunea egalității de gen. Abordarea din a cincea lecție este foarte potrivită. Datele arată că cea mai mare parte a muncii informale este realizată de băieți tineri cu studii incomplete. Concentrarea lecției asupra drepturilor legale ale lucrătorilor minori va beneficia în primul rând de acest grup.

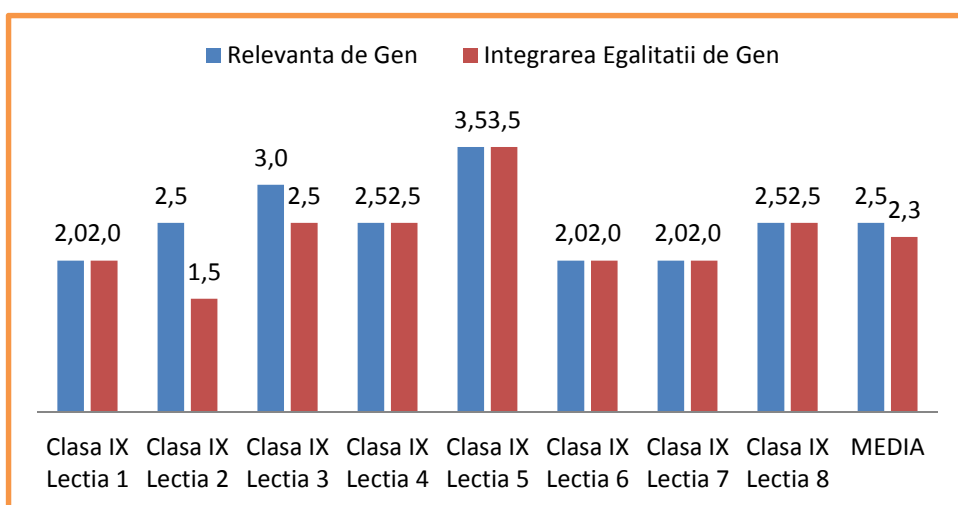

Figura 12: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa IX-a.

În cadrul celei de-a doua lecții este prezentat un studiu de caz, în care lui Andrei și Galinei li se dau trăsături de gen aparent tradiționale, iar studenților li se cere să evalueze punctele slabe și puternice pentru fiecare dintre aceștia în a-și desfășura o carieră în sectorul IT. Nu a fost clar ce anume ar trebui să învețe elevii din acest exercițiu, luând în considerare faptul că acest sector este perceput ca fiind dominat de bărbați și că pe baza acestui exercițiu se pare că elevii pot ajunge la concluzia fetelor nu sunt tocmai potrivite pentru o carieră în acest sector.

4.6. Clasa a X-a

Abordarea generală este proporțională cu nivelul de relevanță a genului. Cel mai important decalaj din punctul de vedere al relevanței genului și al integrării perspectivei de gen a fost identificat pentru a doua lecție din acest ciclu. Lecția prezintă elevilor sistemul național de învățământ, avantajele și dezavantajele pe care le poate aduce, pentru a ajuta elevii să aleagă mai bine. Elevii ar fi beneficiat să înțeleagă despre preferințele de gen pentru profesii și tipul de educație în Moldova (așa cum este prezentat în prima parte a raportului). Elevii ar fi putut fi încurajați să dezbată în mod critic de ce există o astfel de preferință de gen și de ce aceasta reflectă alegerea lor personală.

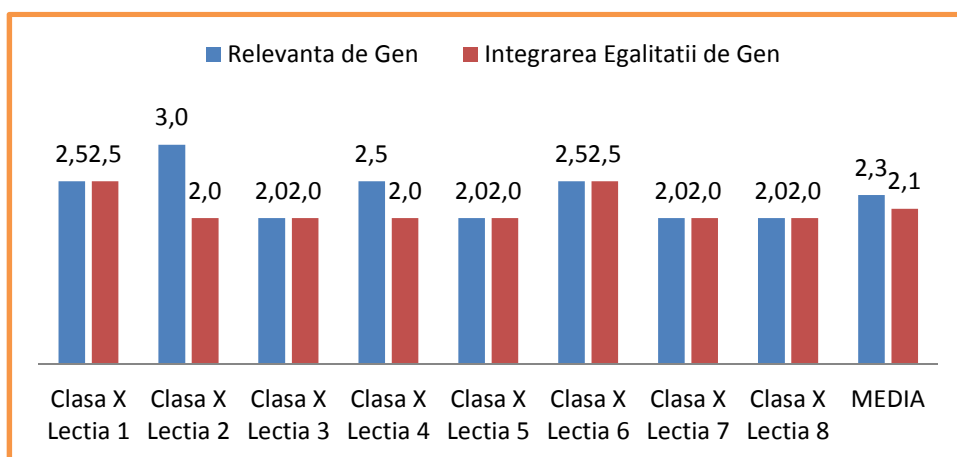

Figura 13: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa X-a.

4.7. Clasa a XI-a

Diferența de gen (diferența dintre relevanța de gen și scorul de integrare a dimensiunii de gen) este un pic mai semnificativă pentru acest ciclu comparativ cu celelalte clase din program. În a șasea lecție studenților le este prezentat modurile cele mai eficiente de comunicare cu potențialii angajatori. Există sfaturi relevante cu privire la modul de negociere a remunerării financiare, de exemplu. Cu toate acestea, elevii, în special studentele, ar fi beneficiat de asemenea dacă în cadrul lecției ar fi existat sfaturi practice cu privire la modul de abordare a eventualelor situații discriminatorii: (i) cum să recunoaștem o astfel de situație; (ii) care sunt drepturile conform legislație naționale (iii) cum să procedați în astfel de situații. În mod similar, a șaptea lecție ar fi putut fi completată pe sfaturi practice în ceea ce privește soluționarea conflictelor și cazurile potențiale de cazuri de hărțuire sexuală.

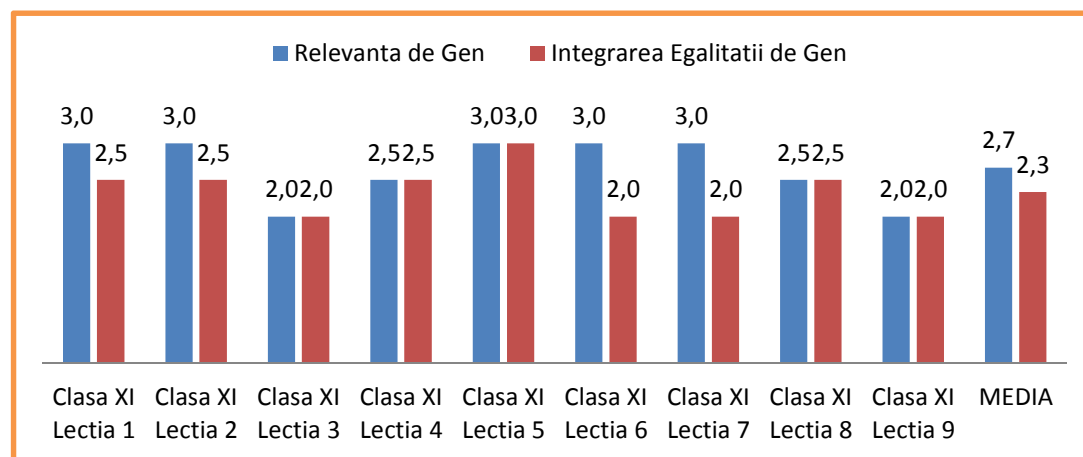

Figura 14: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa XI-a.

4.8 Clasa a XII-a

În concordanță cu abordarea generală, materialele elaborate pentru clasa a XII-a sunt evaluate ca fiind sensibile la gen. Cea de-a cincea lecție introduce tema importanței instituțiilor mass-media ca un instrument pentru studenți în căutarea unui loc de muncă, dar și pentru a se educa despre piața forței de muncă și viața profesională în general. De asemenea, studenții sunt încurajați să critici în evaluarea produselor mediatic, inclusiv din perspectiva egalității de gen. De cele mai multe ori, mass-media are un mod tradițional de abordare a perspectivei de gen pe piața muncii, elevii ar trebui să fie conștienți de acest lucru. Cea de-a șasea lecție ar fi putut beneficia de oferirea de către studenți (în special fete) unor sfaturi practice despre cum să fie mai conștiente în cazul în care potențialul angajator pune întrebări discriminatorii cu privire la viața personală și intențiile de a crea o familie. Deși acest lucru pare să fie mult mai revelat în pentru studenții cîin colegii și școli profesionale.

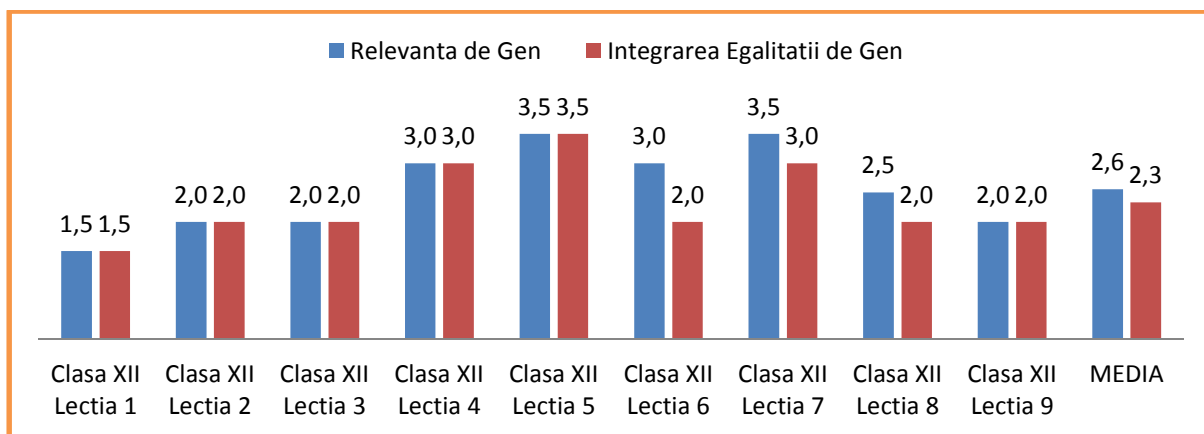

Figura 15: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa XII-a.

4.9. Școala profesională, ciclul post secundar

Materialele sunt evaluate ca fiind sensibile la dimensiunea egalității de gen. A șasea lecție introduce tema drepturilor muncii, inclusiv a drepturilor persoanelor cu dezabilități pe piața muncii. Subiectul ar putea fi extins pentru a include informații mai specifice despre discriminarea de gen pe piața muncii, subliniind cazuri ilustrative de la consiliul de egalitate din Moldova³. Așa cum am menționat mai sus, lecția a opta ar fi putut beneficia de oferirea de informații elevilor (în special fetelor) sau a unor sfaturi practice despre cum să fie mai conștiente în cazul în care potențialul angajator pune întrebări discriminatorii cu privire la viața personală și intențiile de a crea o familie.

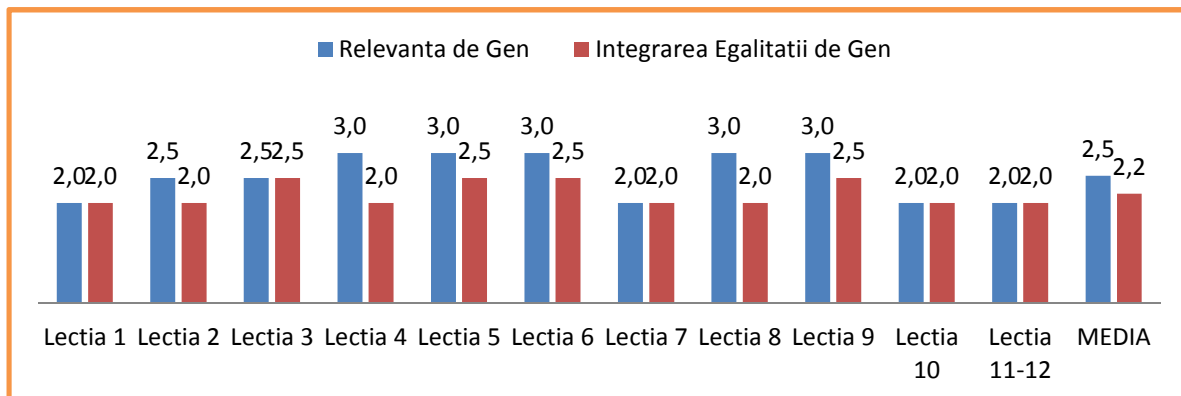

Figura 15: Punctajul de evaluare a lecțiilor din clasa XII-a.

³ <http://egalitate.md/decisions-opinions/>

V. CONCLUZII

Evaluarea constată că materialele VCOG sunt sensibile la dimensiunea egalității de gen. Scorul mediu pentru relevanța de gen pentru toate materialele VCOG este 2,5 (din 4), iar scorul mediu pentru integrarea dimensiunii de gen este 2,3 diferența dintre cele două nu este atât de semnificativă. Trebuie remarcat faptul că evaluarea a fost făcută cu înțelegerea faptului că autorii VCOG au trebuit să echilibreze mai multe priorități, dat fiind faptul că pentru fiecare clasă, programul curricular a permis doar 8 lecții de orientare profesională și de consiliere în carieră.

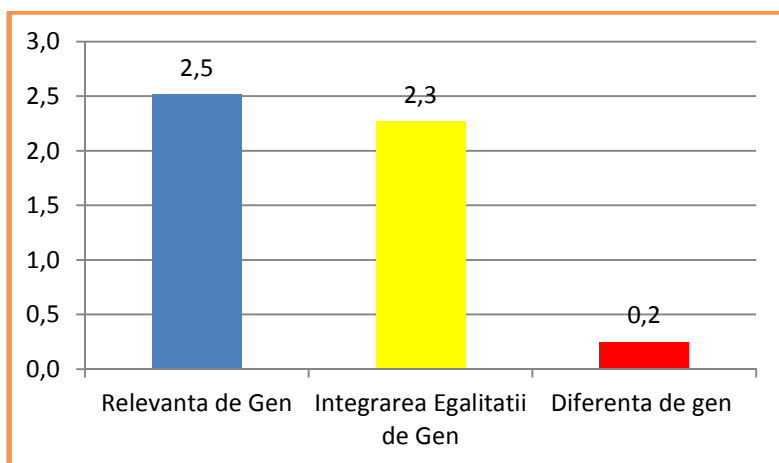

Figura 16: Punctajul general a tuturor materialelor VCOG

Materialele VCOG constituie un model didactic pentru celelalte obiecte. Deoarece acestea au o abordare foarte individuală și îi ajută pe studenți să-și evalueze critic deciziile privind cariera. Elevii sunt încurajați să reflecte asupra propriilor interese și capacități (nu să urmeze anumite tipaje), elevii sunt împuterniciți să ia decizii și să-și le asume. Această abordare va ajuta atât profesorii, cât și elevii să conteste orice roluri și stereotipuri tradiționale de gen.

Materialele VCOG au fost dezvoltate pe baza aceleiași abordări generale, prin urmare variația generală a punctajului de gen nu este semnificativă. De regulă, materialele VCOG utilizează imagini sensibile la gen, limbaj sensibil la gen (cu câteva excepții) și o reprezentare destul de egală a bărbaților / băieților și a femeilor / fetelor ca roluri de urmat în viața profesională. Pentru unele subiecte care au o importanță deosebită de gen, materialele VCOG evidențiază importanța acestui aspect ținând cont de limitările menționate mai sus.

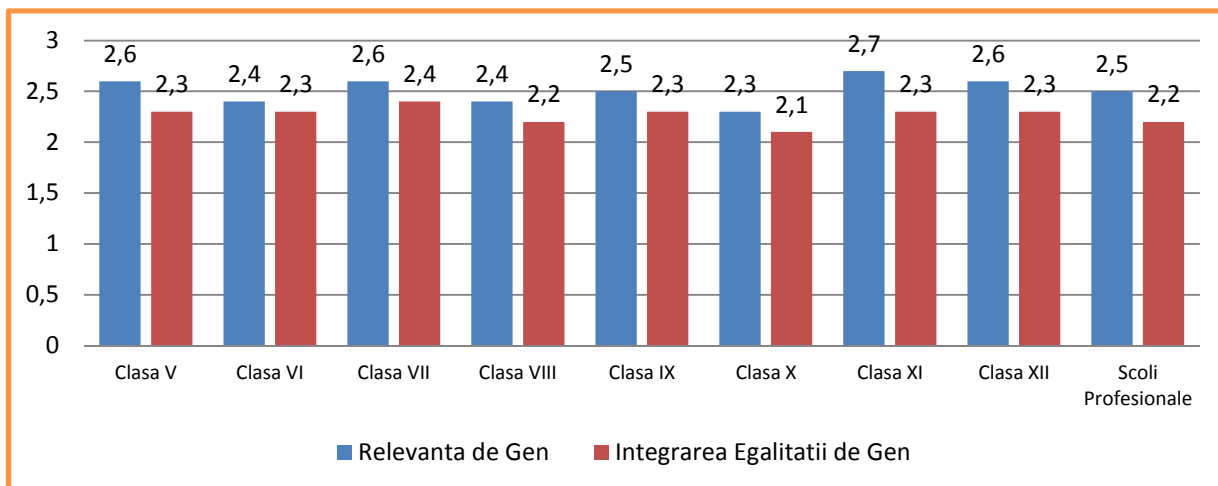

Figura 17: Punctajul general a tuturor materialelor VCOG pentru fiecare clasă

VI. RECOMANDĂRI

Autorii VO CG au trebuit să echilibreze mai multe priorități. În procesul de evaluare și formulare a recomandărilor cu privire la modul de consolidare a perspectivei egalității de gen a materialelor VO CG, trebuie să fim conștienți de următoarele aspecte: (i) având în vedere provocările orientării vocaționale și consilierea în carieră, o abordare curriculară cu opt lecții pe an de studiu pare a fi insuficientă, (ii) având în vedere multiplele subiecte relevante pentru orientarea vocațională și consilierea în carieră, autorii VO CG au trebuit să prioritizeze informațiile, instrumentele și abordările utilizate în cadrul fiecărei lecții, acest fapt de multe ori a restricționat autorii să introducă mai multe elemente specifice ce relevante principiului egalității de gen.

Dezvoltarea personală și proiectarea carierei trebuie să fie introdus ca un subiect de studiu în curricular școlară. Atât timp cât există un consens în rândul autorităților, angajatorilor și a angajaților cu privire la necesitatea ajustării sistemului de educație la necesitățile pieței muncii, nu este clar de ce acest subiect nu i se acordă o proeminență mult mai semnificativă în cadrul curriculei școlare. Recomandarea principală din partea acestei analize este că acest obiect trebuie să fie introdus în curricula școală ca un obiect de studiu cu *drepturi depline* cu un număr de 36 de ore de studiu.

Încurajarea elevilor să reflecte critic asupra opțiunilor de carieră poate fi consolidată pentru a analiza critic rolurile tradiționale de gen în selectarea carierei. Materialele VO CG îi încurajează elevii să reflecteze și să gândească critic. Această abordare poate fi extinsă pentru a ajuta studenții să facă provocări și să reflecte critic asupra percepțiilor existente asupra rolului bărbaților și femeilor în arena privată și cea de lucru.

Modelele de succes și persoanele resursă pot fi utilizate mult mai strategic pentru a transmite un mesaj consistent cu privire la oportunitățile egale pentru femei și bărbați pe piața muncii . În mai multe cazuri, elevii sunt rugați să intervieveze sau să studieze o persoană de resurse din comunitate sau din familie. Profesorii pot încuraja elevii să ia legătura cu persoane (bărbați sau femei) care pot contesta rolurile tradiționale și stereotipurile.

Utilizați pe deplin limbajul sensibil de gen. Materialele VO CG au avut uneori o abordare oarecum inconsistentă în utilizarea versiunii feminine și masculine a profesiilor. Propunerea este să se utilizeze o regulă generală unică în care toate profesiile să fie utilizate în ambele forme pentru a semnala în mod clar că toate locurile de muncă sunt accesibile atât pentru băieți, cât și pentru fete.

Pentru subiectele cele mai relevante din punct de vedere al genului, se recomandă abordarea problemei inegalității de gen. Dacă subiectele lecțiilor se referă la parcursul de carieră intenționat, munca la domiciliu, relațiile de lucru, mass-media, negocierea salariilor, drepturile muncii etc., materialele lecțiilor ar trebui să abordeze inegalitățile de gen relevante.

Programul trebuie să se asigure că profesorii să devină mai sensibili la gen. Atât prin materialele de sprijin, cât și prin formarea cadrelor didactice pot dezvolta abilitățile necesare și sensibilizarea față de gen pentru a organiza module de orientare profesională și de consiliere în carieră care sunt sensibile la gen.

VI. BIBLIOGRAFIE

1. Legea nr. 5 din 09.02.2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați
2. Legea nr. 121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea egalității
3. Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021
4. Notă analitică. Trei soluții pentru egalitatea de gen în educație, CPD, 2016
5. Tranziția de la școală la muncă, BNS, 2014
6. De la aspirații la ocupații : rolul informației în deciziile privind educația și piața muncii în Moldova, Banca Mondială, 2016
7. Studiul IMAGES "Bărbații și Egalitatea de Gen în Republica Moldova", Centrul de Drept al Femeilor, 2016